

УДК 339.564

*Тума С.Г.,
здобувач третього рівня вищої освіти,
Яковенко Я.Ю.,
PhD, доцент кафедри економіки,
Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського*

ТРАНСФОРМАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПІДХОДІВ У РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Україна продовжує поступову інтеграцію до міжнародної економіки. У цьому контексті посилення експортної спроможності залишається одним з основних інструментів економічного відновлення та розвитку України, відповідно – потрібно модифікувавши параметри нинішньої економічної політики націлити її на збільшення експортного потенціалу, на який впливає визначення та розвиток секторів економіки, у яких країна має конкурентні переваги. Серед ключових факторів впливу на розвиток експортного потенціалу країни в умовах післявоєнної економіки слід виокремити наступні [1, 2]:

Політична стабільність. Політичні кризи, потрясіння та невизначеність перешкоджають іноземним інвестиціям і торгівлі, на противагу яким політична стабільність та сприятливе ділове середовище є вкрай важливими для розвитку експортного потенціалу.

Безпека. На експортний потенціал країни з військовим станом (актуально для України), або країни яка постійно знаходиться в стані загрози військового конфлікту (наприклад, Ізраїль) чи в стані напруженості відносин з країнами-сусідами (як Південна Корея), безпека інфраструктурних об'єктів має значний вплив на експортний потенціал країни. Для підтримки високої конкурентоспроможності в цій ситуації необхідна плідна злагоджена співпраця адміністрації країни-експортера, а з іншого боку – виробник та експортер мають запевнити потенційних покупців в виконанні взятих на себе зобов'язань за Торговими Угодами та надати гарантії на випадок їх невиконання.

Інноваційний потенціал. Інноваційний потенціал країни та рівень технологічного розвитку відіграють вирішальну роль у визначенні її експортного потенціалу. Галузі економіки, що

базуються на знаннях, технологічних інноваціях та інтелектуальних здобутках громадян країни мають значну перевагу на глобальних ринках.

Кваліфікація та робоча сила. Рівень кваліфікації робочої сили та її якість в країни безпосередньо впливають на здатність виробляти і реалізувати товари та послуги для експорту. Для будь якої країни перевагою є добре освічена та кваліфікована робоча сила.

Доступ до ринків. Критично важливими для експортного потенціалу є доступ до іноземних ринків, а також наявність торговельних бар'єрів на цих ринках. Торговельні угоди та переговори відіграють значну роль у покращенні доступу до ринку.

Міжнародні торговельні угоди. Багатосторонні торговельні угоди підвищують експортний потенціал країни шляхом зменшення торговельних бар'єрів і відкривають доступу до ринків інших країн. Країни-члени торгових блоків і організацій, таких як Зона вільної торгівлі між Україною та ЄС, Світова організація торгівлі (СОТ), мають експортно-імпортні переваги.

Міжнародні економічні умови. Загальний стан світової економіки, включаючи економічне зростання, споживчий попит і геополітичну стабільність, суттєво впливають на експортний потенціал країни.

Наявність природних ресурсів суттєво впливає на експортний потенціал країни. Країни з різноманітними та багатими ресурсами зазвичай мають порівняльну перевагу в певних галузях експорту, що полегшує експорт товарів та послуг.

Стандарти та система якості. Дотримання міжнародних стандартів якості та правил має важливе значення для експорту товарів та послуг. Відповідність товарів та послуг міжнародним стандартам являється конкурентною перевагою.

Структура економіки. Країни з потужним переробним та виробничим секторами, або високотехнологічним сектором послуг мають значний потенціал для експорту товарів і послуг у цих сферах.

Транспорт та інфраструктура. Якісна інфраструктура, включаючи транспортні мережі, порти та логістичні об'єкти, має важливе значення для сприяння експорту. Ефективне транспортування та логістика дозволяють товарам легше досягати світових ринків.

Споживчі переваги. Розуміння та узгодження з перевагами та вимогами іноземних споживачів є важливим для успішного експорту товарів і послуг.

Політика Уряду. Урядова політика, включаючи торговельну політику, податкові пільги та ініціативи з просування експорту, може сприяти або перешкоджати розвитку експортного потенціалу країни.

Курси обміну валют. Слабша національна валюта може зробити експорт країни більш конкурентоспроможним на міжнародних ринках, тоді як сильніша валюта може мати протилежний ефект.

На основі вищенаведеного, можемо зробити висновок, що важливо зміцнити позиції країни на світовому ринку та забезпечити більш ефективну та швидку трансформацію концептуальних управлінських положень в дієвий інструментарій управління експортоорієнтованою економікою на всіх рівнях її функціонування, у тому числі макрорівні з долученням до міжнародних інвестиційних та торговельних організацій.

Список використаних джерел:

1. Маслак, О., Гришко, Н., Яковенко, Я., Шара, В., & Матвієць, В. (2022). Трансформація бізнес-моделей у парадигмі посткризового відновлення економіки. *Вісник НТУ "ХПІ" (економічні науки)*, (2), 11–16. <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2022.2.11>

2. Офіс з розвитку підприємництва та експорту. URL: <https://business.diia.gov.ua/eepo>

УДК 658.8:647.94:004.738.5

Устік Т.В.,

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри маркетингу та логістики,
Сумський національний аграрний університет*

ОСОБЛИВОСТІ КРЕАТИВНОГО МАРКЕТИНГУ В СФЕРІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Одним із перспективних напрямків підприємницької діяльності є готельно-ресторанний бізнес, специфіка котрого як сфери послуг полягає в тому, що новітні (інноваційні) технології не тільки покращують якість життя людей, та забезпечують красиву та смачну їжу, але й потреби у грамотній побудові взаємовідносин з клієнтами,